

U

MIKAEL BRKIC *FIRE AND FORGET*

24. august – 13. oktober 2019

*Words robbed of power, you are broken fragments,
And, by itself, a thin strip of shadow melts away;
Married to a painting, you will gain entry
When a profound emblem helps you to grasp the
hidden.*

Franz Julius von dem Knesebeck, *Dreiständige
Sinnbilder* (1643)

Mikael Brkic (f. 1987, NO) kunstneriske praksis kan beskrives som et kalkulert forsøk på å appropriere og fortolke reklamens visuelle og tekstuelle språk, for å «rebrande» viktige historiske hendelser. Inspirert av dagens forbrukerkultur, som synes å ha nådd sitt toppunkt, lurer han publikum inn i et nett av fakta, fiksjon og misoppfatninger.

Fire and Forget er basert på en kunstnerisk studie av det norske sjømålsmissilet AGM-119 – også kalt Penguin – som ble utviklet på 1960-tallet. Fram til i dag har dette vært det viktigste militære forskning- og utviklingsprosjektet i Norge siden etterkrigstiden, og det har brakt med seg flere nye teknologier og metoder.

Utstillingstittelen refererer til en metode for å lede missiler, kalt fire-and-forget (skyt-og-glem). Prinsippet, som Penguin ble styrt etter, går ut på at missilet ikke trenger ytterligere instruksjoner for å nå målet sitt etter at det er avfyrt. For at Penguin skulle kunne navigere langs norskekysten ble det også utviklet en spesiell infrarød søker, som fikk navnet Janus etter den romerske guden for alle begynnelse, porter, dører, passasjer og enhver slutt.

Brkics utstilling på UKS er tredelt. Hver del består av særegne stiler og materialer, knyttet sammen gjennom en tilsynelatende provisorisk utførelse og en skjult fortelling som vaker på overflaten. Med en bakgrunn som tekstforfatter i et stort, ikke-navngitt firma som selger klær og sko på nett bruker Brkic ulike «branding-» og reklamestrategier for å forme flyktige narrativ. Men i motsetning til reklamers ofte nær perfekte og kalkulerte finish signaliserer

det åpenbare fraværet av denne finessen i Brkics utstilling at objektene her heller kan anses som hindringer, snarere enn forbrukervennlige varer.

I det første rommet på UKS kommer publikum inn i en «détournement», en slags kapring av Rococosalen på Grand Hotel i Oslo slik den ser ut i dag, omringet av prøyssisk blå vegger og gullforylling. Salen ble nylig renoveret av et norsk selskap eid av Aircontact Group AS, som tilfeldigvis også representerer store deler av den amerikanske våpenindustrien i Norge. Installasjonen har fått tittelen *Den blå salongen (Det regnende rommet)* (2019), som med den doble betydningen av ordet *regnende* sender tilskueren i en semantisk og fortolkende retning.

I «salongen» presenterer Brkic nye regnmalerier, titulert *La pluie* (2019). Motivet av regn og tåke gir en følelsen av å prøve å fange unnvikende materie; som om man skulle gripe røyk i hånden. Den symbolske betydningen av regn som et bilde på erosjon og oppløsning har gjenklang i Marcel Broodthaers' sardoniske kortfilm med samme tittel, *La pluie (Project pour un texte)* (1969), hvor kunstneren portretterer seg selv, der han uttrykksløst skriver med blekkpenn i høljerregn.

En skjermvegg blokkerer sikten inn i det andre rommet på UKS, installasjonen *Put Izmedju (Veien imellom)* (2019). Med en blendende effekt trekker veggens mønster – bestående av kryss med avrundede hjørner – oppmerksomheten mot det som *ikke* er der: et nett av tomme sirkler. Objektet er en replika hentet fra et annet hotellinteriør, Hotel Desaret i Ohridsjøen i Nord-Makedonia. Som et villedende spor på tilskuerens fortolkende sti, tar objektet feil av kunstnerens røtter og forflater utstillingens ulike temaer til enkel ornamentikk. Det generiske, retro designet blir personlig og intimt gjennom måten det er laget på, som vagt minner om det jugoslaviske idealet om arbeidervelferd.

I dette rommet finner vi også nye lineoleumstrykk. Motivene viser kunstneren i sitt atelier, arbeidende, kjempende med utstillingens temaer – representert av blant annet en pingvin som ligner Nils Olav III, brigader i Kongens garde; en basketball som symboliserer sportsklubben Kongsberg Penguins; samt en Janusbyste. Trykkene er modellert etter Manets illustrasjoner til diktet *Raven* av Edgar Allan Poe, hvis frase *“‘Tis some visitor,” I muttered, “tapping at my chamber door—Only this and nothing more.”* særlig resonnerer med Brkic's prosess.

I det siste og innerste rommet på UKS finner vi installasjonen *Institutt for Probende Pingviner* (2019), gjenstanden for Brkics kunstneriske forskning: en modell av missilet Penguin – kronjuvelen i militært forsknings- og utviklingsarbeid i Norge. Blasonert med ord fra diktet *Blikket* av Jan Erik Vold* og ved siden av metallplater som minner om Broodthaers' industrielle dikt, latterliggjør missilet seg selv gjennom sin enorme størrelse og sitt barnslige, falliske utseende. Reklamematerialet som Brkic har samlet sammen gjennom sin enorme studie av Penguin og den norske våpenindustrien viser de viktigste salgspunktene og missilets kommersielle appell. På en av metallplatene tilbyr Brkic sitt eget slagord: «Kysten er klar», skrevet over et Buren-aktig mønster. En annen viser et sitat appropriert fra et internt dokument fra Kongsberggruppen (produsenten av Penguin): *“The bird that learned how to fly and became a commercial ...”* – en løstrevet setning som symboliserer hvordan til og med missiler – i kommersiell virksomhet og reklame – kan bli et objekt for utilfredsstilt begjær.

* Diktet *Blikket* av Jan Erik Vold ble først publisert i 1966. Fire år senere ble diktet en del av en installasjon på Henie Onstad Kunstsenter av kunstnerne Irma Salo Jæger og Sigurd Berge. Installasjonen inneholdt teknologi brukt i Penguin.

UKS
(UNGE KUNSTNERES SAMFUND/
YOUNG ARTISTS' SOCIETY)
St. Olavs Gate 3, 0165 Oslo

 KULTURRÅDET
Arts Council
Norway

Mikael Brkic (f. 1987, NO) bor og arbeider i Berlin og Oslo. Han er utdannet ved Kunstakademiet i Oslo, Staatliche Hochschule für Bildende Künste i Frankfurt og Mountain School of Art, Los Angeles. Brkic har presentert en rekke selvorganiserte utstillinger i midlertidige lokaler og pop-ups; blant disse *Gelber Salon* ved o.T. Bar, Berlin (2018) og *War and Peace* ved Foreign Press, Berlin (2017). Brkics siste soloutstilling i Norge var *To the Fans / Tü de fäns* ved galleriet VI, VII i Oslo (2015).

Mikael Brkics utstilling er støttet av Billedkunstnernes Vederlagsfond og Kulturrådet.

S

MIKAEL BRKIC

FIRE AND FORGET

24 August – 13 October 2019

*Words robbed of power, you are broken fragments,
And, by itself, a thin strip of shadow melts away;
Married to a painting, you will gain entry
When a profound emblem helps you to grasp the
hidden.*

Franz Julius von dem Knesebeck, *Dreiständige Sinnbilder* (1643)

The multi-layered practice of Mikael Brkic (b. 1987, NO) takes inspiration from commodity culture, which today seems to have reached its zenith. In a calculated attempt to appropriate and construe the visual and textual language of advertisements as a means to rebrand historically significant events, the artist lures visitors into a web of facts, fiction, and fallacies.

Fire and Forget is the result of Brkic's artistic research into the Norwegian missile AGM-119, commonly known as Penguin. The development of the missile started in the 1960s and has, up until today, been the most important military research and development project in Norway since the post-war era, establishing various new technologies and methodologies.

The title of the exhibition refers to the type of missile guidance system used by Penguin, which enables the projectile to reach its target without further instruction after it has been launched. Designed to navigate the Norwegian coastline, the missile pioneered a state-of-the-art infrared seeker named Janus, the Roman god of all beginnings, gates, transitions, past, future, passages, and endings.

The exhibition is an installation in threefold: each part features distinctive styles and materials, tied together by a haphazard execution and a veiled narrative buoying at the surface. With a background as a copywriter at a large unnamed company selling clothes and shoes online, Brkic utilizes various branding and advertising strategies to shape his elusive narrative. In contrast to the smooth and

calculated finish that often characterizes ads, the glaring absence of this veneer in the exhibition signals that these objects are more obstacles than consumer-ready goods.

In the first room at UKS the viewer will find themselves in a détournement, or a hijacking, of the Rococo Hall at the Grand Hotel in Oslo, surrounded by Prussian blue walls and golden ornamentation. The hall was recently refurbished by a Norwegian company that also happens to represent leading companies within the arms industry. Aptly titled *Den blå salongen (Det regnende rommet)* (2019), the double meaning of the word "regnende" in Norwegian means both "rain" and "calculating".

In the blue salon, the motif of rain and fog amplifies the capturing of evasive matter, like trying to trap smoke in your hand. The meaning of rain as erasure and erosion was perhaps best exemplified in Broodthaers' *La pluie (Project pour un texte)* (1969), a short film of sardonic quality in which the artist, seated and with a deadpan expression on his face, is focused on writing with pen and ink in the pouring rain. Brkic's rain-paintings carry the same title, *La Pluie* (2019).

Crossing over into the next room, in the installation *Put Izmedju (Veien imellom)* (2019) a simple pattern of crosses with curved corners featured in a parvent blocks direct entry. With dazzling effect, the pattern draws attention to what is not there, remaining a mesh of empty circles. This object itself is a replica of another hotel interior, this time from Hotel Desaret on Lake Ohrid in North Macedonia. As a red herring on the interpretive path of the viewer, the object confuses the origins of the artist and conflates various themes of the exhibition into simple ornamentation. The rather generic retro design becomes personal and intimate, with the style of its execution vaguely recalling the Yugoslavian ideal of self-management.

The second room also features linoleum prints. The motifs depict the artist in his studio working or wrestling with the topics of the show represented, notably, by a penguin (reminiscent of Nils Olav III, the ceremonial head of the Norwegian King's Guard), a basketball symbolizing the sports team Kongsberg Penguins, and a bust of the roman God Janus. The prints are modeled after Manet's illustrations to *Raven* by Edgar Allen Poe—"Tis some visitor," I muttered, "tapping at my chamber door—Only this and nothing more."

The innermost room in the show features the object of study. The installation titled *Institutt for Probende Pingviner* (2019) reveals the holy grail of Norwegian Army R&D: the missile Penguin AGM-119 as a sculpted model. Emblazoned with the concrete poetry of Jan Erik Vold* and juxtaposed with metal plates reminiscent of Broodthaers' *Industrial Poems*, its sheer size and childish phallic appearance ridicules its own existence. Advertising material gathered from Brkic's extensive research into Penguin and the Norwegian arms industry are on display as well, revealing the actual selling points for Penguin and its commercial appeal. Brkic kindly offers his own slogan with the words: "Kysten er klar" (The coast is clear), atop a Buren-esque pattern. In another metal plate a quotation appropriated from an internal website of Kongsberg Gruppen (the commercial manufacturer of Penguin) can be read: "The bird that learned how to fly and became a commercial ...". By and of itself it symbolizes how—in advertisement—even missiles can become objects of unfulfilled desire.

* The poem *Blikket* by Jan Erik Vold was first published in 1966. Four years later, this poem featured in an installation at Henie Onstad Kunstsenter by artists Irma Salo Jæger and Sigurd Berge. The installation featured technology used in Penguin.

Mikael Brkic (b. 1987, NO) lives and works in Berlin and Oslo. He is a graduate from the Academy of Fine Art in Oslo and has studied at Frankfurt's Staatliche Hochschule für Bildende Künste, and the Mountain School of Arts in Los Angeles. Brkic has presented a number of self-organized exhibitions taking place in temporary and pop-up locations, including *Gelber Salon* at o.T. Bar, Berlin (2018) and *War and Peace* at Foreign Press, Berlin (2017). Brkic's work has also been included in *To the Fans / Tü de fäns* at the Oslo gallery VI, VII (2015).

Mikael Brkic's exhibition is made possible with the kind support from Billedkunstneres Vederlagsfond and Arts Council of Norway.

